

Innst. S. nr. 278

(2006-2007)

Innstilling til Stortinget frå energi- og miljøkomiteen

St.prp. nr. 64 (2006-2007)

Innstilling frå energi- og miljøkomiteen om utbygging av Gjøa, Vega og Vega sør

Til Stortinget

SAMANDRAG

Olje- og energidepartementet legg i proposisjonen fram forslag om plan for utbygging og drift (PUD) av Gjøa og plan for utbygging og drift (PUD) av Vega og Vega sør, samt forslag til løyve til plan for anlegg og drift (PAD) av røyr frå Gjøa.

Gjøa er eit gass- og kondensatfelt med ei oljesone, som ligg nord for Trollfeltet - rundt 65 km sørvest for Florø. Rettshavarane i Gjøa er Statoil ASA (Statoil), Gaz de France Norge AS (GdF), RWE Dea Norge AS (RWE Dea), AS Norske Shell (Shell) og Petoro AS (Petoro). Statoil er operatør i utbyggingsfasen, medan GdF tek over operatøransvaret i driftsfasen. Dei reservane det er forventa å utvinne er rekna til 39,7 milliardar (mrd.) standard kubikkmeter (Sm^3) rikgass og 13,2 millionar (mill.) Sm^3 olje og kondensat, der 9,2 mill. Sm^3 er olje.

I samarbeid med mellom anna Gassco, har rettshavarane på Gjøa gjennomført ei omfattande vurdering av gasstransportløysingane. Ut frå kapasitetssituasjonen i det norske systemet og økonomiske omsyn, valde utvinningsløyvet for Gjøa ei løysing der rikgass og stabil olje frå Gjøa vert planlagt at skal skipast gjennom dedikerte eksportrøyr og eksisterande infrastruktur til høvesvis St. Fergus i Skottland og Mongstad.

Størsteparten av den elektriske krafta plattformen vil forbruke er planlagt dekkja med straum frå land. Kraftkabelen frå land vil ha ein kapasitet på 42 MW. Samanlikna med ei løysing der all kraft blir produsert på plattformen, fører løysinga med kraft frå land, til reduksjonar i årlege CO_2 - og NO_x -utslepp tilsvarande 50 000-110 000 tonn CO_2 og 50-100 tonn NO_x .

Ulike metodar for reinsing og injeksjon av produsert vatn er vurdert for utbygginga. Feltet har ingen nærliggjande reservoar som kan ta imot vatnet ved injeksjon. Reinjeksjon av produsert vatn i reservoaret ble forkasta fordi den fører til svært høge kostnader og tap av olje- og gassressursar. Produsert vatn frå produksjonen vil difor bli reinsa før det blir sleppe til sjø.

Det er planlagt at produksjonen skal starte opp 4. kvartal 2010. Økonomisk levetid for Gjøa er estimert til 14 år av operatøren. Driftsansvaret for Gjøa vil bli lagt til GdF sin driftsorganisasjon i Stavanger. GdF sin logistikkorganisasjon vil bli lagt til Florø, med ein forsyningsbase og helikopterbase som skal fungere som basar for forsyningar, driftsinnkjøp, transport av personell og lager/verkstad i både utbyggings- og driftsfasen.

Dei totale investeringane ved utbygginga av Gjøafeltet er utrekna av operatøren til 26 766 mill. kroner (faste 2006-kroner), inkludert 2 449 mill. kroner for eksportrøyra. Av utbyggingskostnadane skal rettshavarane i Vega og Vega sør betale for utstyr i samband med tilknytting til Gjøa-plattformen, utrekna av operatøren til 1 898 mill. kroner. Operatøren sine lønsemdsvurderingar gjev ein noverdi før skatt på 3 678 mill. kroner ved 7 pst. diskonteringsrente.

Felta Vega og Vega sør ligg nord for Trollfeltet. Både felta er gass- og kondensatfelt. Vegafeltet er igjen samansett av to separate funn, Vega nord og Vega sentral. Felta er planlagt bygd ut med installasjonar på havbotnen knytt opp mot Gjøa-plattformen for prosessering og eksport. Dei totale reservane det er mogleg å utvinne er rekna til 18 mrd. Sm^3 gass og 4,1 mill. Sm^3 kondensat. Norsk Hydro Produksjon AS (Hydro), Statoil og Petoro er rettshavarar i Vega. I Vega sør er rettshavarane Hydro, Revus Energy ASA, Statoil, Idemitsu Petroleum Norge AS og GdF. Hydro er operatør for utbygging og drift av felta. GdF, som operatør for Gjøa, vil utføre den daglege drifta av Vega og Vega sør.

Rettshavarane i Vega og Vega sør har inngått ein avtale om felles utbygging av feltinstallasjonar på dei

to felte og ein avtale med rettshavarane på GjØa om prosessering av brønnstraum frå Vega og Vega sør på GjØa-plattformen. Vega og Vega sør startar produksjonen sams med GjØa i fjerde kvartal 2010. Investeringane ved utbygginga av Vega og Vega sør vil bli 7 309 mill. kroner. I tillegg kjem kapitalbidraget til GjØa utrekna av operatøren til 1 906 mill. kroner. Noverdien av utbyggingane har operatøren rekna til 2 634 mill. før skatt ved ei diskonteringsrente på 7 pst.

Departementet har fått ei vurdering frå Oljedirektoratet av forholda knytt til ressursar, og dei tekniske sidene ved utbygginga av GjØa, Vega og Vega sør. Vidare har departementet fått ei vurdering frå Arbeids- og inkluderingsdepartementet av forholda knytt til tryggleik og arbeidsmiljø i prosjekta.

På vegne av rettshavarane i dei respektive utvinningsløyva har Statoil og Hydro utarbeida konsekvensutgreiingar for GjØa, Vega og Vega sør. Konsekvensutgreiingane har vore på høyring, det har ikkje kome fram forhold i høyringsfråsegnene som tilseier at utbyggingsplanane ikkje bør godkjennast, eller at spesielle avbøtande tiltak bør setjast i verk. Høyring av konsekvensutgreiinga for utbygging av GjØa og for utbygging av Vega og Vega sør er inntatt som vedlegg i proposisjonen.

Departementet meiner at utbyggingane av GjØa, Vega og Vega sør er samfunnsøkonomisk lønsame og robuste prosjekt. Utbyggingane legg til rette for utbygging av tilleggsressursar i området i framtida. Departementet meiner også at utbyggingane kan bli gjennomført innafor akseptable rammer for miljø, fiskeri og tryggleik.

Departementet viser til at Statoil har lagt til grunn at GjØa skal dekkje hovuddelen av kraftbehovet for drift av GjØa-plattformen med kraft frå land frå hausten 2010, og at GjØa-plattformen skal knyte seg til kraftnettet ved Mongstad i Hordaland.

Regjeringa vil leggje stor vekt på forsyningstryggleiken i regionen ved handsaming av dei aktuelle nettførsterkjingsprosjekta. Konesjonssøknad om kabel mellom GjØa og Mongstad er no til handsaming i NVE etter energilova, og NVE har bedt Statoil utrede Lutelandet i Sogn og Fjordane som alternativ tilknytning til nettet.

MERKNADER FRÅ KOMITEEN

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ann-Kristin Engstad, Asmund Kristoffersen, Tore Nordtun, Torny Pedersen, Karin Yrvin og Terje Aasland, fra Framskrittspartiet, Torbjørn Andersen, Tord Lien og Ketil Solvik-Olsen, fra Høyre, Børge Brende og Ivar Kristiansen, fra Sosialistisk Venstreparti, Heidi Sørensen, fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Holten Hjemdal, fra Senterpartiet, Ola Borten Moe, og fra Venstre, lederen Gunnar Kvassheim, viser til innstilling fra olje- og energidepartementet om godkjenning av plan for utbygging og drift av GjØa, plan for utbygging og drift av Vega og Vega sør samt plan for anlegg og

drift av rør fra GjØa. Rettighetshavere i feltene har inngått avtale om å se utbygging og drift av feltene i sammenheng.

Omtale av prosjektene

Komiteen viser til at departementet 15. desember 2006 mottok plan for utbygging og drift av GjØa og plan for anlegg og drift av produksjonsrøret mellom GjØa, Vega og Vega sør, samt eksportør for olje og gass gjennom dedikerte eksportør og eksisterende infrastruktur til henholdsvis St. Fergus i Skottland og Mongstad.

Komiteen er kjent med at GjØa ligger ca. 65 kilometer sørvest av Florø og at rettighetshavere er Statoil ASA, Gaz de France Norge AS (GdF), RWE Dea Norge AS, AS Norske Shell og Petoro AS. Komiteen er videre kjent med at det er forventet å utvinne 39,7 mrd. standard kubikkmeter (Sm³) røkgass og 13,2 mill. Sm³ olje og kondensat fra feltet. Feltet er planlagt med halvt nedsenkbar plattform, ni oljebørner og fire gassbørner. Det er lagt opp til at produksjonen skal starte opp 4. kvartal 2010 og at levetiden av operatøren er estimert til 14 år. GdF er tiltenkt driftsansvar for GjØa-feltet, mens Statoil skal stå for utbygging av feltet.

Komiteen viser til at feltene Vega og Vega sør ligger nord for Trollfeltet og at feltene både er gass- og kondensatfelt. Feltene er tenkt bygd ut med undervannsinstallasjoner. Det beregnede uttaket for Vega og Vega sør er 18 mrd. Sm³ gass og 4,1 mill. Sm³ kondensat. Komiteen viser videre til at rettighetshavere på Vega er Norsk Hydro Produksjon AS (Hydro), Statoil og Petoro, mens det på Vega sør er Hydro, Revus Energy ASA, Statoil, Idemitsu Petroleum Norge AS og GdF. Feltene er tenkt bygd ut med brønnstrøm fra Vega og Vega sør til GjØa-plattformen. Økonomisk levetid for feltene er antatt å være 12 år. GdF er som driftsansvarlig for GjØa tiltenkt den daglige drifta også av Vega og Vega sør.

Komiteen har videre merket seg at kraftbehovet til plattformen i hovedsak er tenkt dekket gjennom kraftkabel til land.

Komiteen er kjent med at de ventede investeringene for GjØa-utbyggingen er stipulert til 26 766 mill. kroner, inkludert Vegas del av investeringskostnadene til 1 898 mill. kroner og 2 449 mill. kroner for eksportørørene. Årlige driftskostnader er estimert til 796 mill. kroner. Tilsvarende tall for Vega og Vega Sør er 7 309 mill. kroner. I tillegg kommer bidrag til GjØa.

Komiteen har merket seg at gass og olje er planlagt ført til land gjennom henholdsvis eksportør til St. Fergus i Skottland og eksisterende infrastruktur til Mongstad.

Komiteen noterer seg at GjØa ligger sentralt plassert, og kan være aktuell for fremtidig tilknytning fra omkringliggende felt.

Konsekvensutredninger

Komiteen viser til konsekvensutredningene og de virkningene gjennomføringen av prosjektet får for næringsvirksomhet, allmenne interesser og natur og

miljø. Konsekvensutredningene har vært på høring og innspill fra denne er deretter oversendt Statoil.

Komiteen merker seg at produksjon av GjØa, Vega og Vega sør-ressursene vil føre til en økning av de årlige utslippene til luft fra sokkelen tilsvarende 142 000 tonn CO₂, 150 tonn NO_x og 70 tonn VOC, og vil dermed utgjøre henholdsvis 1,5, 0,4 og 0,2 pst. av de totale utslippene av disse gassene i Nordsjøen.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre konstaterer at denne nye olje- og gassaktiviteten fører til nye utslipp av klimagasser, og som gjør det vanskeligere å oppnå norske forpliktelser i henhold til Kyotoavtalen og Gøteborg-protokollen.

Komiteen merker seg videre at produksjonen vil medføre utslipp til sjø i både utbyggings og driftsfasen. Komiteen legger til grunn at det blir stilt strenge krav til boreoperasjonene. Komiteen er kjent med at det ikke ligger noen reservoar i tilknytning til GjØa som kan ta imot produsert vann, og at vannet derfor skal renses.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti forutsetter at det stilles strenge renskrav til produsert vann som slippes ut i sjøen, og at kravene skjerpes i takt med at nye renseløsninger introduseres.

Komiteen merker seg at Vega vil inngå i områdeberedskapen for Oseberg- og Trollområdet og at det vil bli utført en GAP-analyse for å vurdere om det er behov for endringer.

Komiteen merker seg også at det er lite fiske i området og at anleggsaktiviteten og driften ikke ventes å gi merkbart reduserte fangstreduksjoner.

Komiteen merker seg videre at verdien av de samlede nasjonale vare- og tjenesteleveransene til utbygging og drift av GjØa feltet er beregnet til 24 mrd. kroner. Den samlede nasjonale sysselsettingseffekten er anslått til 35 600 årsverk fordelt på 20 år. Tilsvarende tall for Vegafeltene er vare- og tjenesteleveranser til en estimert verdi av 2,7 mrd. kroner og en estimert sysselsettingseffekt på 5 250 årsverk fordelt over 20 år.

Komiteen har merket seg at departementet mener utbyggingene kan bli gjennomført innen akseptable rammer for miljø, fiskeri og trygghet.

Vurderinger, konklusjoner og vilkår.

Komiteen viser til at olje og gass fra GjØa er tenkt ført til land henholdsvis gjennom eksisterende infrastruktur mot Mongstad og til St. Fergus i Skottland. Komiteen merker seg at departementet stiller vilkår om at Gassco blir operatør for gassrøret fra GjØa i driftsfasen.

Komiteen har videre merket seg produksjonsutstyret på plattformen, med unntak av en gasskompressor for gassseksport, er planlagt dekket med strøm fra land. Kraftkabelen fra land vil ha en kapasitet på 42 MW. Sammenlignet med en løsning der all kraft blir

produsert på plattformen, fører løsningen med kraft fra land til årlige reduksjoner i CO₂- og NO_x-utslipp tilsvarende 50 000-110 000 tonn CO₂ og 50-100 tonn NO_x. Komiteen er fornøyd med dette. Komiteen påpeker samtidig at fremtidige utbyggingsprosjekter alltid bør inneholde en vurdering av hvorvidt strømforsyning fra land er fornuftig, da dette vil representere en betydelig reduksjon i klimagassutslippene sammenlignet med stasjonære generatorer. Ut fra et samfunnmessig miljøperspektiv bør disse vurderingene veie tungt. Prosjektet er av Statoil tenkt elektrifisert ved tilførsel av kraft fra Mongstad i Hordaland. Komiteen viser i denne forbindelse til at NVE har bedt Statoil utrede alternativ energitilknytning fra Lutelandet i Sogn og Fjordane. Komiteen er tilfreds med at alternativ kraftforsyning blir utredet og vil understreke at prosjektet må sees i sammenheng med den samlede energiforsyningssituasjonen i regionen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, viser til at dersom tilkobling via Lutelandet er teknisk mulig og miljømessig forsvarlig, legger flertallet til grunn at denne løsningen blir valgt.

Komiteen er kjent med at GdF som driftsoperatør vil være ansvarlig for alle aktiviteter knyttet til GjØa-installasjonen, samt håndtering av produksjonen for Vega og Vega sør.

Komiteen har merket seg at ledelsen av driftsorganisasjonen er tenkt lagt til Gaz de Frances driftsorganisasjon i Stavanger, men at GdFs logistikkorganisasjon vil bli lagt til Florø, med forsyningsbase og helikopterbase som skal fungere som baser for forsyninger, driftsinnkjøp, transport av personell og lager/verksted i både utbyggings- og driftsfasen. Komiteen har videre merket seg at GdF vil anbudsette driftsstøtteorganisasjon for GjØafeltet, og at selskapet vil kreve at driftsstøttepartnerens landorganisasjon blir samlokalisert med GdFs logistikkavdeling i Florø. Komiteen imøteser dette.

Komiteen mener at det er gode grunner til at både logistikk og teknisk del av driftsorganisasjonen bør ligge i Florø og ber operatørselskapet legge til rette for dette så langt det er mulig. På sikt bør operatøren vurdere mulighetene for at større deler av driftsorganisasjonen for GjØafeltet kan legges til Florø.

Komiteen registrerer at helikopterbasen for transport av personell vil bli lagt til Florø i driftsfasen, men at operatør legger til grunn at Flesland også vil bli brukt i utbyggingsfasen, på grunn av kapasitetsutfordringer ved Florø.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, kan imidlertid ikke se at det medfører store vanskeligheter for utbygger å øke kapasiteten ved Florø, slik at all planlagt transport av personell kan skje fra Florø også i utbyggingsfasen. Flertallet vil i denne forbindelse understreke at en av de viktigste konklusjonene etter Norneulykken var at eksponeringstiden i helikopter må reduseres, og at fly-

tiden fra Florø til Gjøa utgjør halvparten av flytiden fra Flesland. Flertallet mener det derfor ligger en vesentlig sikkerhetsgevinst i å foreta all planlagt persontransport fra Florø.

Komiteen merker seg videre at operatør legger opp til en viss fleksibilitet i utbyggingsfasen ved å skipe noe utstyr fra andre baser, men at planlagt transportaktivitet i all hovedsak vil skje fra basen i Florø. Komiteen legger til grunn at dette vil gjelde boring og utbygging både av Gjøa, Vega og Vega sør.

Komiteen har merket seg GdFs signal om å legge til rette for at lokalt næringsliv i Florø og Sogn og Fjordane skal kunne være med på å konkurrere om tjenestetilbud i driftsfasen.

Komiteen har merket seg at OD mener at oljeutvinningsgraden ved Gjøa er lav. Komiteen imøteser tiltak for å heve denne.

Komiteen viser til de vilkår departementet har stilt, og slutter seg til plan for utbygging og drift av feltene Gjøa, Vega og Vega sør i samsvar med planene fra operatøren og med komiteens merknader.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet er positive til Vega- og Gjøa-utbyggingene. Disse medlemmer er positive til at alternativ kraftforsyning med tilkobling via Lutelandet blir utredet. Det er viktig å se på potensielle synergieffekter når så store infrastruktur-investeringer foretas. Disse medlemmer forutsetter at en alternativ løsning ikke forsinkes fremdriften eller fordyrer prosjektet.

Disse medlemmer viser til den generelt vanskelige kraftbalansen i regionen. BKK Nett har bekreftet at det er kraft tilgjengelig på Mongstad, og at leveranser til Gjøa vil forbedre totaleffektiviteten i systemet pga. dagens flaskehals mellom ulike områder i regionen. Disse medlemmer vil understreke viktigheten av at myndighetene bidrar til å løse kraftsituasjonen i BKK-området ved å stimulere til økt kraftutbygging.

Disse medlemmer viser til at forsyning fra Lutelandet krever bygging av 90 km nye høyspentlinjer i miljømessig sårbare områder. Ifølge Statoil er utbyggingen omstridt og møtt med lokale protester. Det er tilfellet også for flere andre planlagte kraftlinjer i verdifulle naturlandskap. I mange tilfeller krever lokalbefolkningen at høyspentlinjene legges i kabel.

Disse medlemmer har stor sympati med lokalbefolkning og andre berørte, som mener at kraftlinjer ikke er noe vakkert skue, og at de kan være meget ødeleggende, spesielt i viktige natur- og turistområder. Disse medlemmer vil samtidig påpeke at selv om kabling av strømmettet kan være ønskelig ut ifra et estetisk ståsted, er det viktig å ta med i betraktningen den kraftige økningen i kostnader dette medfører, såvel som ofte store naturinngrep i anleggsperioden.

Disse medlemmer viser til at de fleste partienes landsmøter i 2007 avga uttalelser om å ivareta naturinteressene sterkere i slike situasjoner. Disse medlemmer viser også til interpellasjonsdebatten på Stortinget 8. mai 2007 om temaet, og hvor statsråden ikke gav noe inntrykk av å ville ta initiativ til å se på dagens regelverk. Det mener disse medlemmer burde vært en naturlig oppfølging av de ønsker som er uttrykt på partienes landsmøter denne våren, inkludert statsrådets eget parti.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre mener Regjeringen må foreta en evaluering av gjeldende regelverk for kabling - særlig med tanke på ivaretagelse av viktige natur/kulturverdier.

Disse medlemmer foreslår:

"Stortinget ber Regjeringen foreta en evaluering av lovverket rundt utbygging av kraftlinjer, deriblant retningslinjer for valg av jordkabel og luftspenn, og fremlegge en sak om dette for Stortinget."

FORSLAG FRA MINDRETALL

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre:

Stortinget ber Regjeringen foreta en evaluering av lovverket rundt utbygging av kraftlinjer, deriblant retningslinjer for valg av jordkabel og luftspenn, og fremlegge en sak om dette for Stortinget.

TILRÅDING FRÅ KOMITEEN

Komiteen har ellers ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjere slikt

vedtak:

I

Stortinget samtykkjer i at Olje- og energidepartementet godkjenner plan for utbygging og drift av Gjøa og plan for utbygging og drift av Vega og Vega sør.

II

Stortinget samtykkjer i at Olje- og energidepartementet gjev løyve til plan for anlegg og drift av røyr frå Gjøa.

III

Stortinget samtykkjer i at Petoro AS, som er rettshavar for statens deltakardel (SDØE), kan delta i utbygging og drift av Gjøa, utbygging og drift av Vega og Vega sør, og anlegg og drift av røyr frå Gjøa. SDØE sin del av dei anslåtte investeringskostnadene for utbyggingene utgjør 10,3 mrd. 2006-kroner.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 8. juni 2007

Gunnar Kvassheim
leiar

Ola Borten Moe
ordførar